

Apmācību programma
„Zinu! Protu! Varu! Iemaņas veiksmīgai saskarsmei”-
inovatīvs sociālais pakalpojums ģimenēm ar bērniem, kurās vismaz kāds no vecākiem
atrodas ārzemēs
Projekta Nr. 2012.EEZ/PP/1/MIC/115

Metodiskie materiāli skolotājiem un sociālajiem pedagogiem

7. nodarbības plāns: “**Mācāmies cienīt viens otru**”

Rīga, 2014

7. nodarbība: “Mācāmie cienīt viens otru”

Mērķi:

- Izskaidrot bērniem nepaklausības iemeslus un pamatmotīvus;
- Mācīt bērniem prast saskatīt nepaklausības un sliktas uzvedības iemeslus;
- Palīdzēt bērniem prast atrast kompromisu starp savām vēlmēm un vecāku prasībām.

Nodarbības plāns	Nodarbības gaita
1. Sasveicināšanās. Iesildīšanās.	
2. Iepriekšējā nodarbībā iegūto zināšanu nostiprināšana. Pārrunas par mājas darba izpildi.	Mājas darba izpildes apspriešana. Bērni (pēc vēlēšanās) pastāsta par to, kā viņi kopā ar vecākiem pildīja mājas darbu. - <i>Kurš no vecākiem ņēma līdzdalību mājas darba izpildē?</i> - <i>Kā veicās ar darbu?</i> - <i>Kas bija viegli?</i>
3. Iepazīšanās ar jaunās tēmas materiāliem.	Iepazīšanās ar jauno tēmu. Iespējamie jautājumi diskusijai: - <i>Kā jūs domājat, kāpēc bērni neklausa savus vecākus?</i> Bērniem palīgā ierodas populārais kino varonis - runcis Gārfilds, kurš bērnībā bija ļoti nepaklausīgs kaķēns. No viņa uzvedības piemēriem un no savas dzīves pieredzes bērni analizē nepaklausības un

	<p>sliktās uzvedības pamatmotīvus.</p> <p>Svarīgi, apspriežot nepaklausības iemeslus, pievērst bērnu uzmanību uz to, ka pamats sliktai uzvedībai ir nerealizētas vajadzības un negatīvi emocionāli pārdzīvojumi. Bērni slikti uzvedas tāpēc, ka viņi grib uzmanību, grib būt mīlēti un nozīmīgi. Analizējot cēloņus ilgstošai bērnu nepaklausībai, par pamatu var ņemt amerikāņu bērnu psihologa Rūdolfā Dreikursa koncepciju. Viņš piedāvā apskatīt jebkura bērna slikto uzvedību, kā sava veida mēģinājumu pievērst vecāku uzmanību. R. Dreikurs iedala slikto uzvedību 4 pamata kategorijās jeb mērķos:</p> <ul style="list-style-type: none">• vajadzība pēc uzmanības;• nepieciešamība pēc pašapliecināšanās (patstāvības);• nepieciešamība atriekt apvainojumu, kas saistīts ar nepiepildītu solījumu vai netaisnīgu sodu;• nevēlēšanās kaut ko darīt, apātija, vienaldzība, ko izraisa zems pašnovērtējums. <p>Apspriešana.</p> <p>- <i>Kā var atrisināt nepaklausības problēmu?</i></p> <p>Bērni piedāvā savus variantus nepaklausības problēmas atrisināšanai.</p> <p>Var sarīkot "prāta vētru":</p> <p>- <i>Kā atrast zelta vidusceļu - starp vajadzībām un iespējām, starp vēlmēm un prasībām, starp "jādara" un "gribu"?</i></p>
4. Praktiskā daļa. Spēles –vingrinājumi jauno prasmju attīstīšanai un nostiprināšanai.	<p>Bērni saņem individuālus uzdevumus: stāsta vai pasakas par nepaklausību sākumu, kuru vajadzēs turpināt. Pēc darba pabeigšanas, bērni paskaidro kāpēc, viņu skatījumā, notikums beidzas šādi un ne savādāk.</p>
5. Kopsavilkums.	<p>Formulēšana un secinājumu ierakstīšana par to, ko uzzināja, ko prot, ko var. Iespējamie atbilžu varianti:</p> <p>ZINU!</p> <p>- es uzzināju, ka pamatā nepaklausībai vienmēr ir nerealizēta noteikta vajadzība;</p>

	<ul style="list-style-type: none">- es uzzināju, ka nepaklausību izsauc pretrunas starp vēlmēm un prasībām;- es uzzināju, ka noturīga nepaklausība - tas ir signāls emocionālam stresam un vajag saprast tā cēloņus. <p>PROTU!</p> <ul style="list-style-type: none">- es protu noteikt nepaklausības cēloņus;- es protu atšķirt parastu kaprīzi no nepaklausības, kuru izraisa uzmanības vai mīlestības trūkums;- es protu pastāstīt, kur slēpjas nepaklausības iemesli. <p>VARU!</p> <ul style="list-style-type: none">- es varu apspriest ar vecākiem nepaklausības iemeslus;- es varu paskaidrot savam draugam, ar ko kaprīzes atšķiras no nepaklausības, kuru izraisa uzmanības vai mīlestības trūkums;- es varu rast kompromisu starp savām vēlmēm un vecāku prasībām.
6. Mājas darba izskaidrošana.	<p>Mājas darbu vēlams sastādīt tā, lai pie tā izpildīšanas varētu apskatīt: cēloni, kuri izraisīja nepaklausību; novēršanas veidu šim cēlonim.</p> <p>Var piedāvāt turpināt un pabeigt stāstu vai pasaku, izanalizēt epizodi vai situāciju, kurā galvenais varonis demonstrē nepaklausību un sliktu uzvedību. Var piedāvāt aprakstīt konkrētu dzīves situāciju ar turpmāko analīzi. Tā kā mājas darbu bērns izpilda kopā ar vecākiem, tad piedāvāto situāciju vajag apskatīt no divām pozīcijām - no pieaugušā un no bērna puses, un lēmumu par situācijas atrisinājumu pieņemt pēc kopīgas apspriešanas.</p>
7. Nodarbības noslēgums.	Draudzīgais rituāls "Paldies par jauko dienu".(K.W.Vopel).

Metodisko materiālu sagatavošanai tiek izmantota sekojoša literatūra:

1. A. Faber, E. Mazlish, *How to talk so Kids will listen & Listen so Kids will talk* (New York, USA: Scribner, 1980)
2. J. G. Miller, K. G. Miller, *Parenting the QBQ Way. How to be an Outstanding Parent and Raise Great Kids Using the Power of Personal Accountability* (New York, USA: Putnam Adult, 2012)
3. R. Dreikurs, V. Stolz, *Happy Children a Challenge to Parents* (New York, USA: HarperCollins Publishers Ltd, 1975)
4. A. Matthews, *Follow your heart. Finding purpose in your Life and Work* (New York, USA: Seashell, 1997)
5. H. G. Ginott, *Between Parent and Child* (New York, USA: Harmony, 1965)
6. C. Reznick, *The Power of your Child's Imagination* (New York, USA: Perigee Trade, 2009)
7. MHS Inc, *Emotional Intelligence Activities Ages 8-10* (London, UK: MHS Inc, 2003)
8. K. W. Vopel, *Interaktionsspiele für die Grundschule: Kinder können kooperieren, 4 Bde., Bd. 1* (Salzhausen, Germany: Iskopress, 2006)
9. P. Honkanen-Schoberth, *Starke Kinder brauchen Starke Eltern* (Freiburg, Germany: Urania Verlag, 1985)
10. J. Gīpenreitere, *Kā saprasties ar bērnu?* (Rīga, Latvija: Nordik, 2006)
11. J. Gīpenreitere, *Turpinām saprasties ar bērnu. Vai tā?* (Rīga, Latvija: Nordik, 2012)
12. E. Eriksons, *Personības attīstības psihosociālā teorija* (2009)
13. *Vecumposmu attīstības īpatnības bērniem. Metodiskie ieteikumi darbā ar bērniem* (Rīga, Latvija: 2008)
14. Berns E. Spēles, ko spēla cilvēki.- R.: SIA Birojs, 2000.
15. Integratīva mācību metodika adaptācijai sociālajā vidē kognitīvo un kustību funkciju uzlabošanai, ESF projekta „Integratīvas mācību metodikas izstrāde un ieviešana adaptācijai sociālajā vidē skolēniem un jauniešiem ar mācīšanās, kognitīvo funkciju un kustību traucējumiem” materiāli. 2013
16. Л.М.Шипицина «Психология детей-сирот», издательство Санкт-Петербургского университета, 2005